

**Wojewódzki Konkurs Przedmiotowy
z Historii dla uczniów szkół podstawowych
województwa kujawsko-pomorskiego**

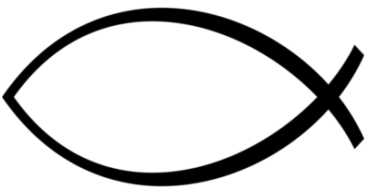
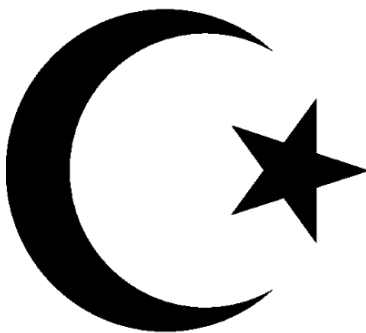
Etap rejonowy – data: 10. 12. 2018 r.

Instrukcja dla ucznia

Zanim przystąpisz do rozwiązywania testu, przeczytaj uważnie poniższą instrukcję.

1. Wpisz w wyznaczonym miejscu na **TEŚCIE** i **KARCIE ODPOWIEDZI** swój kod ustalony przez Komisję Konkursową. **Nie wpisuj** swojego imienia i nazwiska.
2. Przed rozpoczęciem pracy sprawdź, czy twój arkusz testowy jest kompletny. Niniejszy arkusz testowy składa się z 11 stron i zawiera 17 zadań. Jeśli zauważysz jakiegokolwiek braki lub błędy w druku, zgłoś je natychmiast Komisji Konkursowej.
3. Przeczytaj uważnie i ze zrozumieniem polecenia i wskazówki do każdego zadania.
4. Odpowiedzi zapisuj w **KARCIE ODPOWIEDZI** długopisem z czarnym lub niebieskim tuszem.
5. Dbaj o czytelność pisma i precyzję odpowiedzi. W zadaniach wielokrotnego wyboru poprawne odpowiedzi zaznaczaj zgodnie z poleceniem.
6. Nie używaj korektora. Jeżeli pomylisz się, błędną odpowiedź otocz kółkiem i ponownie udziel poprawnej odpowiedzi. Oceniane będą tylko odpowiedzi, które zostały zaznaczone lub wpisane zgodnie z poleceniem i umieszczone w miejscu do tego przeznaczonym.
7. Przy każdym zadaniu podano maksymalną liczbę punktów, którą można uzyskać.
8. Na ostatniej stronie testu znajdziesz miejsce na brudnopis. **Brudnopis nie podlega ocenie.**
9. Pracuj samodzielnie.
10. Nie wolno wnosić telefonów komórkowych na konkurs.
11. Całkowity czas na wykonanie testu pisemnego wynosi **90 minut**.

ZADANIE I (0 – 9 p.) Poniżej umieszczono symbole trzech religii monoteistycznych. Rozpoznaj je i korzystając z własnej wiedzy uzupełnij tabelę w KARCIE ODPOWIEDZI.

A	B	C
		

Źródło: <https://wszystkiesymbole.pl/Kategoria/symbole-religijne/>

ZADANIE II (0 – 6 p.) Rozpoznaj budowle starożytne i przy odpowiednich literach w KARCIE ODPOWIEDZI wpisz ich nazwy oraz państwo, w którym powstała.

A	B
	

Źródło: [https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/d/da/\(...\).jpg](https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/d/da/(...).jpg)

Źródło: <http://gfx.filmweb.pl/blog/841287/394137.1.jpg>

C

Źródło: <https://www.wp.pl/?s=wiadomosci.wp.pl%2Fsgwpsgfirst-6031567014003329a>

ZADANIE III (0 – 5 p.) Poniżej umieszczono ilustrację przedstawiającą przedmiot związany z kulturą starożytnej Grecji. Rozpoznaj go i uzupełnij tekst umieszczony poniżej. Przy odpowiednich cyfrach w KARCIE ODPOWIEDZI wpisz brakujące informacje.

Źródło: <https://sites.google.com/site/11historiastarozytna11/kultura-starozytnej-grecji/malarstwo-figuratywne>

Powyższa ilustracja przedstawia wazę grecką. Naczynia te wykonywano z (1) Malowidła wykonano w stylu (2) Przedstawiają one jedną z dyscyplin pięcioboju – (3) Były one rozgrywane w czasie igrzysk sportowych. Najważniejsze odbywały się w mieście (4) ku czci boga Zeusa. Pierwsze z nich odbyły się (5) lata temu.

ZADANIE IV (0 – 10 p.) Poniżej znajduje się 10 pytań, do których przygotowano po 4 odpowiedzi. Tylko jedna jest prawdziwa. Do tabeli w KARCIE ODPOWIEDZI wpisz odpowiednio literę oznaczającą prawidłową odpowiedź.

1. Monarchią despoticzną w czasach starożytnych było państwo:
 - A. Egipt,
 - B. Grecja,
 - C. Rzym,
 - D. Indie.
2. Pierwszą formą ustroju starożytnego Rzymu było:
 - A. cesarstwo,
 - B. republika,
 - C. królestwo,
 - D. demokracja.
3. Urzędnikiem republiki rzymskiej powoływanym w sytuacjach krytycznych dla państwa był:
 - A. konsul,
 - B. dyktator,
 - C. pretor,
 - D. edyl.
4. Monarchia Karola Wielkiego była monarchią:
 - A. patrymonialną,
 - B. parlamentarną,
 - C. absolutną,
 - D. konstytucyjną.

5. Parlament angielski ukształtował się w wieku:
 - A. XII,
 - B. XIV,
 - C. XIII,
 - D. XV.
6. Autorem powiedzenia „Państwo to ja” podkreślającego władzę absolutną był król Ludwik:
 - A. XV,
 - B. XIII,
 - C. XVI,
 - D. XIV.
7. Król Francji Ludwik XVI zmarł w 1793 roku w wyniku:
 - A. ran odniesionych w pojedynku,
 - B. ścięcia na gilotynie,
 - C. długiej choroby,
 - D. nieszczęśliwego wypadku.
8. Absolutyzm oświecony ukształtował się pod wpływem haseł epoki:
 - A. Baroku,
 - B. Renesansu,
 - C. Średniowiecza,
 - D. Oświecenia.
9. Zasadę trójdziałności władzy zastosowano po raz pierwszy w konstytucji:
 - A. USA,
 - B. Polski,
 - C. Francji,
 - D. Austrii.
10. W wyniku rewolucji francuskiej prawo do udziału w rządzeniu państwem uzyskali:
 - A. duchowni,
 - B. szlachta,
 - C. burżuazja,
 - D. chłopci.

ZADANIE V (0 – 5 p.) Poniżej znajduje się ilustracja przedstawiająca przedstawicieli trzech stanów w średniowieczu. Rozpoznaj je i dokończ zdania znajdujące się w KARCIE ODPOWIEDZI.

Źródło: [https://pl.wikipedia.org/wiki/Stan_\(zbiorowo%C5%9B%C4%87_spo%C5%82eczna\)#/media/File:Cleric-Knight-Workman.jpg](https://pl.wikipedia.org/wiki/Stan_(zbiorowo%C5%9B%C4%87_spo%C5%82eczna)#/media/File:Cleric-Knight-Workman.jpg)

ZADANIE VI (0 – 5 p.) Poniżej znajduje się pięć zdań dotyczących skutków odkryć geograficznych XV i XVI wieku. Oceń prawdziwość zdań. Do tabeli w KARCIE ODPOWIEDZI wpisz odpowiednio słowo „prawda” lub „fałsz”.

ODKRYCIA GEOGRAFICZNE:

1. spowodowały napływ złota i srebra do Europy.
2. doprowadziły do przeludnienia Europy Zachodniej.
3. potwierdziły teorię o istnieniu krańców świata i żyjących tam potworach.
4. spowodowały powstanie kolonii przynoszących zyski państwom europejskim.
5. doprowadziły do zniszczenia kultury Majów, Inków i Azteków.

ZADANIE VII (0 – 5 p.) Poniżej umieszczono charakterystyki pięciu epok w historii kultury. Przeczytaj je uważnie, następnie wpisz do tabeli w KARCIE ODPOWIEDZI ich nazwy.

1. Początek tej epoki przypada na pierwsze lata XIX wieku w Anglii i Niemczech. Główną jej cechą był bunt przeciwko ideałom oświecenia, przeciwko feudalizmowi, absolutyzmowi, mieszczańskim ideałom życia, konwenansom krępującym jednostkę. Przedmiotem rozważań była wolność jednostki, wolność narodu oraz kult uczucia.
2. Narodziła się w XV wieku we Włoszech, trwała w Europie do końca XVI wieku. W tym okresie odrodziła się kultura czasów starożytnej Grecji i Rzymu. Artyści w swych dziełach nawiązywali do mitologii, w architekturze wykorzystywano m.in. tympanony, łuki, kolumny i kopuły.
3. Kierunek w kulturze europejskiej, którego trwanie datuje się od końca XVI wieku do XVIII wieku. Nieoficjalny styl Kościoła katolickiego czasów potrydenckich, charakteryzujący się bogactwem i przepychem.
4. Ukształtowała się w połowie V wieku i trwała do końca XIV wieku. W tym czasie powstała większość państw europejskich, język łaciński był językiem uniwersalnym, w rzeźbie i malarstwie przeważała tematyka religijna, w architekturze obowiązywały dwa style: romański i gotycki.
5. Narodziła się w XVIII wieku. Jej podstawą był ruch intelektualny, który poddał surowej krytyce ustalone przez wieki poglądy i postawy. U jej podstaw leżały: racjonalizm i empiryzm. Powstał nowy ideał człowieka, koncepcje naturalnych praw i wolności człowieka, trójpodziału władzy w państwie.

ZADANIE VIII (0 – 5 p.) Rozwiąż krzyżówkę znajdującą się w KARCIE ODPOWIEDZI.

Miejsca związane z epoką napoleońską:

1. Starcie zbrojne, do którego doszło 18 czerwca 1815 roku, ostatnia bitwa Napoleona Bonaparte.
2. Bitwa, która toczyła się od 26 do 29 listopada 1812 roku pomiędzy wycofującymi się spod Moskwy wojskami francuskimi i ich sojusznikami a wojskami rosyjskimi.
3. Nazywana „bitwą narodów” – starcie zbrojne stoczone w dniach 16–19 października 1813 roku między wojskami francuskimi i ich sojusznikami a wojskami koalicji antyfrancuskiej.
4. Miasto, w którym w 1814 roku ogłoszono detronizację Napoleona.
5. Bitwa stoczona 2 grudnia 1805 roku, w czasie której Francuzi rozgromili pod połączone siły austriacko-rosyjskie.

ZADANIE IX (0 – 5 p.) Przeczytaj uważnie fragment Kroniki Galla Anonima poświęcony jednemu z władców i korzystając z informacji w nim zawartych oraz własnej wiedzy w KARCIE ODPOWIEDZI dokończ zdania umieszczone pod tekstem wybierając właściwą informację z nawiasu.

Pewnego dnia siedział (...) w mieście Krakowie przed pałacem w otoczeniu swego dworu i oglądał rozłożone na kobiercach haracze Rusinów i innych ludów, składających (mu) daniny. Otóż zdarzyło się, że był przy tym obecny pewien ubogi a obcy kleryk i zobaczył ogrom tych wszystkich skarbów. A gdy tak z niezmiernym podziwem wbijał oczy w te masy bogactw i pomyślał [przy tym] o własnym ubóstwie, westchnął z głośnym jękiem. Zapytany więc przez króla, o czym myślał, wzdychając tak żałośnie, kleryk z drżeniem odparł: „Królu – panie! przypatrując się swojej nędzy i swemu ubóstwu, a waszej chwale i waszemu majestatowi, porównywałem, jak niepodobne są sobie szczęście i bieda, i westchnąłem z wielkiej boleści!” Wtedy (...) król rzecze: „Jeżeli z powodu ubóstwa westchnąłeś, to znalazłeś w królu (...) pocieszyciela swego niedostatku. Przystąp tedy do bogactw, które (tak) podziwiasz, i ilekolwiek zdołasz za jednym razem unieść, niech będzie twoim!” - Przystąpiwszy tedy ów biedaczek tak wyladował złotem i srebrem swój płaszcz, że mu pękł od zbytniego ciężaru, a kosztowności się wysypały. Wtedy szczodry król zerwał płaszcz ze swych ramion, dał go biednemu klerykowi (...) i pomagając mu, jeszcze większymi kosztownościami go obładował.

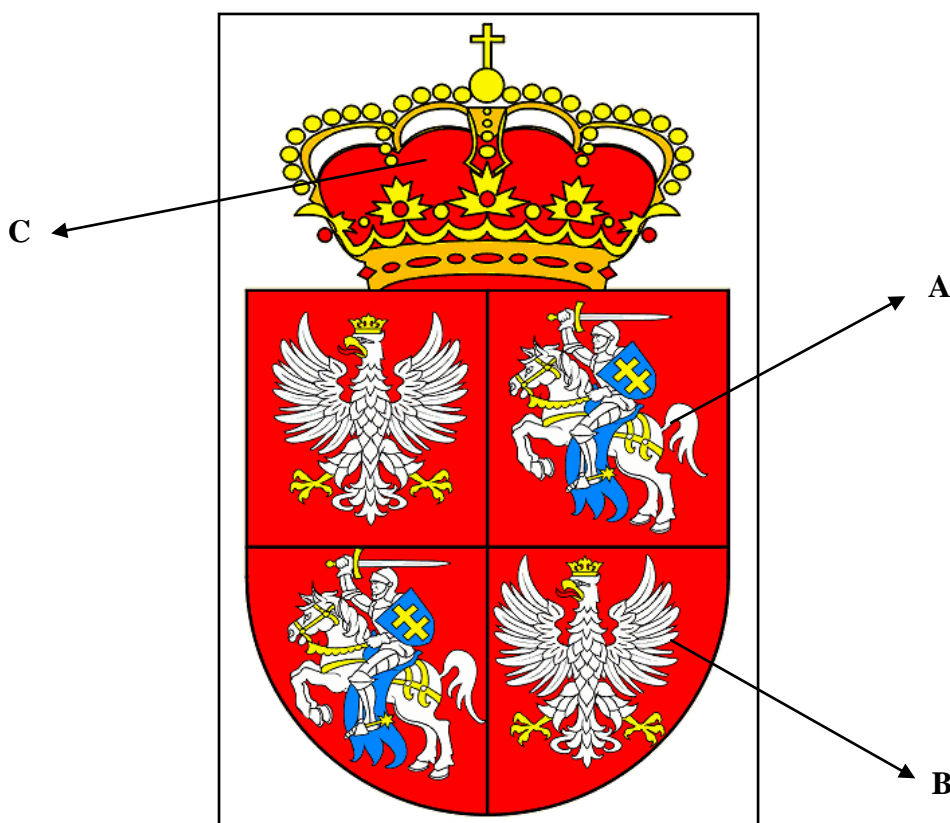
Źródło: <http://www.historiapolski.eu/viewtopic.php?f=22&t=171&start=30>

1. Powyższy fragment dotyczy króla (Bolesława Śmiałego, Bolesława Chrobrego).
2. Opisane wydarzenia miały miejsce w (I połowie XI wieku, II połowie XI wieku).
3. Fragment kroniki podkreśla (hojność, skąpstwo) władcy.
4. Władca przedstawiony we fragmencie kroniki związany był ze (św. Stanisławem, św. Wojciechem).
5. Gall Anonim pisał swoją kronikę (w czasach opisanego władcy, po śmierci opisanego władcy).

ZADANIE X (0 – 5 p.) Poniżej znajduje się 15 postaci historycznych związanych z historią i kulturą Polski. Uporządkuj je i wpisz ich imiona i nazwiska (przydomek) w odpowiednie rubryki do tabeli w KARCIE ODPOWIEDZI.

- Michał Korybut Wiśniowiecki
- Jan Długosz
- Wit Stwosz
- Zygmunt I Stary
- Bernardo Belotto
- Gall Anonim
- Jan Olbracht
- Władysław Jagiełło
- Ignacy Krasicki
- Stefan Batory
- Jan Kochanowski
- Wincenty Kadłubek
- Jan Andrzej Morsztyn
- August II Mocny
- Artur Grottger

ZADANIE XI (0 – 5 p.) Poniżej umieszczono herb państwa polskiego. Korzystając z własnej wiedzy wykonaj polecenia znajdujące się obok ilustracji i zapisz odpowiedzi w KARCIE ODPOWIEDZI. (Źródło: <http://www.herby.umk.pl/wystawa/herb/>)

1. Jak nazywano państwo, którego symbolem był powyższy herb?
2. Po jakim wydarzeniu historycznym państwo to zostało utworzone?
3. Za panowania którego władcy miało miejsce to wydarzenie?
4. Jak nazywają się elementy zaznaczone na ilustracji literami A i B?
5. Jaki ustrój polityczny symbolizuje element oznaczony literą C?

ZADANIE XII (0 – 10 p.) W KARCIE ODPOWIEDZI znajduje się krzyżówka. Poniżej, w przypadkowej kolejności zostały podane objaśnienia. Rozwiąż krzyżówkę, odpowiednio wpisując hasła.

- Ciężkozbrojna jazda polska (XVI-XVIII w.) uzbrojona m.in. w półbroje ze skrzydłami, szyszaki oraz kopie i broń białą sieczną;
- Zbrojne wystąpienie szlachty przeciw królowi pod hasłami obrony praw i swobód szlacheckich;
- Wybór króla przez ogół szlachty;
- Zrzeczenie się tronu przez władcę;
- Najważniejszy dokument w państwie (ustawa zasadnicza) określający ustrój państwa, prawa i obowiązki obywateli;
- Z języka greckiego – rządy nielicznych, określenie grupy magnatów dominujących w życiu politycznym państwa;
- Szczególnie ważny publicznie ogłaszany list królewski, później również proklamacje hetmanów, wojewodów, konfederacji;
- Związek zbrojny szlachty organizowany w celu wywalczenia ważnych celów politycznych;
- Potoczne określenie oddziałów chłopskich uzbrojonych w kosy, walczących w powstaniu kościuszkowskim;
- Styl życia i myślenia szlachty polskiej w XVII wieku, którego cechami były m. in.: wiara w pochodzenie od starożytnych Sarmatów, duma z wolności i równości członków stanu szlacheckiego.

ZADANIE XIII (0 – 5 p.) Poniżej umieszczono mapę Rzeczypospolitej Obojga Narodów. Korzystając z własnej wiedzy i analizy mapy oceń, które ze zdań znajdujących się pod mapą są prawdziwe, a które fałszywe. Do tabeli w KARCIE ODPOWIEDZI wpisz odpowiednio numery zdań.

Źródło: [https://pl.wikipedia.org/wiki/Wojna_polsko-rosyjska_\(1609%E2%80%931618\)#/media/File:Rzeczpospolita_Dymitriads.png](https://pl.wikipedia.org/wiki/Wojna_polsko-rosyjska_(1609%E2%80%931618)#/media/File:Rzeczpospolita_Dymitriads.png)

1. Mapa przedstawia Rzeczpospolitą w XVI wieku.
2. Literą A na mapie oznaczono teren Inflant.
3. Literą B na mapie oznaczono ziemię, która stała się lennem Rzeczypospolitej w XV wieku.
4. Literą C na mapie oznaczono ziemię siewierską.
5. Literą D na mapie oznaczono teren, który w II połowie XVII wieku został włączony do Rosji.

ZADANIE XIV (0 – 4 p.) Połącz odpowiednio nazwy instytucji utworzonych w XVIII wieku z ich krótką charakterystyką, wpisując do tabeli w KARCIE ODPOWIEDZI przy ich nazwach odpowiednie litery.

KOMISJA EDUKACJI NARODOWEJ	A. Pierwsza świecka szkoła kształcąca kadry oficerskie, a zarazem przysposabiająca młodzież szlachecką do życia publicznego.
SZKOŁA RYCERSKA	B. Szkoła średnia dla młodzieży szlacheckiej, w której nauczano przedmiotów matematyczno – przyrodniczych.
TOWARZYSTWO DO KSIĄŻEK ELEMENTARNYCH	C. Pierwsze ministerstwo edukacji, którego celem była reforma polskiego systemu szkolnego.
COLLEGIUM NOBILIUM	D. Jego zadaniem było przygotowanie nowoczesnych programów nauczania i podręczników do wszystkich typów szkół.

ZADANIE XV (0 – 6 p.) Poniżej znajdują się fragmenty Konstytucji 3 Maja 1791 roku. Przeczytaj uważnie tekst i odpowiedz na pytania znajdujące się w KARCIE ODPOWIEDZI.

I Religia panująca

Religią narodową panującą jest i będzie wiara święta rzymska katolicka ze wszystkimi jej prawami; (...)

II Szlachta i ziemianie

Szanując pamięć przodków naszych jako fundatorów rządu wolnego, stanowi szlacheckiemu wszystkie swobody, wolności, prerogatywy pierwszeństwa w życiu prywatnym i publicznym najuroczyściej zapewniamy;(...)

III Miasta i mieszczenie

Prawo na teraźniejszym sejmie zapadłe pod tytułem „Miasta nasze królewskie wolne w państwach Rzeczypospolitej” w zupełności utrzymane mieć chcemy i za część niniejszej konstytucji deklarujemy;(...)

IV Chłopi włościanie

Lud rolniczy, spod którego ręki płynie najobfitsze bogactw krajowych źródło,(...), pod opiekę prawa i rządu krajowego przyjmujemy;(...)

V Rząd, czyli oznaczenie władz publicznych

Wszelka władza społeczności ludzkiej początek swój bierze z woli narodu. Aby więc całość państw, wolność obywatelska i porządek społeczności w równej wadze na zawsze zostawały, trzy władze rząd narodu polskiego składać powinny i z woli prawa niniejszego na zawsze składać będą, to jest: władza prawodawcza w Stanach zgromadzonych, władza najwyższa wykonawcza w królu i Straży, i władza sądownicza w jurysdykcjach;(...)

VI Sejm, czyli władza prawodawcza

Wszystko i wszędzie większością głosów decydowane być powinno. Przeto „liberum veto”, konfederacje wszelkiego gatunku i sejmy konfederackie jako duchowi niniejszej konstytucji przeciwne, rządy obalające, społeczność niszczące, na zawsze znosimy.(...)

VII Król, władza wykonawcza

Tron polski elekcyjnym przez familie mieć na zawsze chcemy i stanowimy. Dynastia przyszłych królów polskich zacznie się na osobie Fryderyka Augusta, dzisiejszego elektora saskiego, (...). Najstarszy syn króla panującego po ojcu na tron następować ma.

VIII Władza sądownicza

Władza sądownicza nie może być wykonywaną ani przez Władzę prawodawczą, ani przez Króla: lecz przez Magistratury na ten koniec ustanowione i wybierane.(...)Sądy pierwszej Instancji dla każdego województwa, ziemi i powiatu, do których Sędziowie wybierani będą na sejmikach.(...) Od tych sądów iść będzie apelacja na Trybunały główne dla każdej prowincji być mające, złożone równie z osób na sejmikach wybranych.(...)

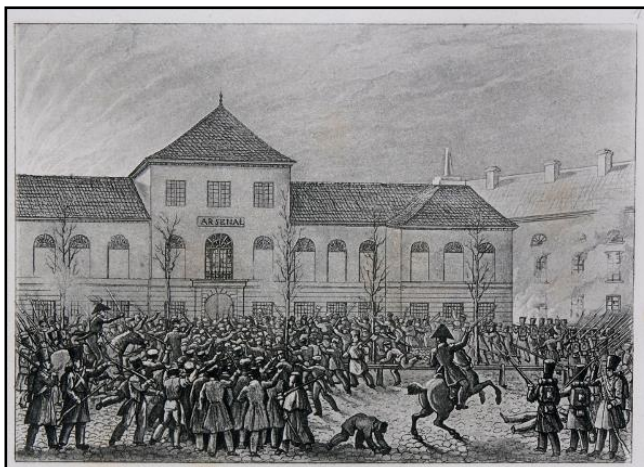
Źródło: <https://www.infor.pl/prawo/konstytucja/teksty-polskich-konstytucji/76731,Konstytucja-3-Maja-z-1791-roku.html>

ZADANIE XVI (0 – 6 p.) Poniżej znajduje się tekst dotyczący Księstwa Warszawskiego. Przeczytaj go uważnie i przy odpowiednich cyfrach w KARCIE ODPOWIEDZI wpisz brakujące informacje.

Księstwo Warszawskie powstało z inicjatywy cesarza Francuzów (1) w roku (2) na mocy pokoju podpisanego w (3) Władcą Księstwa został (4) W jego skład weszły ziemie drugiego i trzeciego zaboru (5) W 1809 roku powiększono obszar Księstwa o ziemie zabrane przez (6) w trzecim rozbiórce.

ZADANIE XVII (0 – 4 p.) Poniżej umieszczono obrazy przedstawiające sceny z polskich powstań narodowych. Przy odpowiednich literach w KARCIE ODPOWIEDZI wpisz właściwe nazwy powstań.

A

Źródło: http://www.wilanow-palac.pl/warszawski_arsenal.html

B

Źródło: <http://www.cultureave.com/tadeusz-kosciuszko-i-maciejowice/>

C

Źródło: <http://artschool.pl/obraz-bitwy-pod-raclawicami/>

D

Źródło: <https://pl.wikipedia.org/wiki/Branka>

BRUDNOPIS